

ÛN SCADAL IN CES·CHIPÄTS

*par S:reu Arthur Conan Doyle
glh: S:reu Iustì Canun, UrGP*

I.

À Sherlock Holmes a isch imrè *la* fru. Darar téu auscultat q'o la menziunadra par ingen ödrä nómínä. In sieux ughen, a eclipsa es eschupera la totalità da sieu schladä. Non c'esteva q'o sentieva ingen emoziun come l'amor per Irene Adler. Toct i emoziuns, es acest aparti, füvent avöradäs par sieu gepirn, fred es preciat mas admiravalmint valançat. O esteva, éu pens, el máqineu el pü parfäts del säpençéu es d'auservaziun qe la tzarä tent videscu, mas com'iens caligñheir o se veladra tìrh setat in ünä posiziun fauçä. O non txamais parleva dels straschtschen pü tiendreux, salvä qe c'esteva avetz deridaziun es riscanaziun. Os füvent dals cosäs admiravais per l'auservateir—requests per tzìrarh la reicä dels vürs sè motivaziuns es dideux. Mas per el raziuneir zischiplinat, l'aðmiçiun da tais intruçiuns ainciün sieu propreu tampramaintsch zelicäts es finamint calivrat introduçadra ün facteir distractind qì sà'starh xhetadra dal duvitaziun sür toct sieux resultaes mentais. Dal sanstainä in ün aparat sensatíu, eda üna intzlä in viensä da sieux propräs lensäs del pevarh inalt, non estadra pü astürind qe üna emoziun läxhir in ün natür com'el síeu. Ischù, hi esteva solamint viensä fru eftir o, es această fru füt la permier Irene Adler, dal memoraziun dübxhös es quesziunaval.

Non tigñhoveu videscu forçéu da Holmes daschpeit. Va mariatx noi tigñhova cauçat àð amonteirarh l'iens del ödreu. Va proprä felicitä compläts, es las intereçuns doméstiçiäs q'ariçent circüm el vür qe noviteir staxa q'o isch el mestreu da sieu proprä famulaziun, füvent avuondäs àð ausurvarh toct da v'atenziun, quand qe Holmes, q'odeva cadascu sortä dal societä avetz sieu almä entieir, resteva in noastra husnaidä in el Straiteu Furnieir, iardat starp sieux ghibreux vells, es alternatind d'iensä seifetziuä àl próximä inträ cocaineu es amviziun, la somnolençä del drog, es l'énerxhi feroç da sieu propreu natür suvargutul. O resteva, com'imrè, profundamint dulceschat par l'estudiä dal crimä, es ocupeva sieux capacitaes immensäs es sieux pevarhen extrordinaes d'auservaziun in la sadisaxhaziun d'acestilor escagñhen, es la clarificaziun d'acestilor müsteraes q'estevent avandunadäs par la militziä uficial com'estind insperaval. Da temp à temp ausculteveu quälsevol storiä vög da sieux scüsionçäs: da sieu pußidaziun àð Odessä in la cauçä dal asasinä da Trepoff, da sieu clarificaziun dal traxhedà singular dels fratreux Atkinson à Trincomalee, es finalmint dal miziun q'o tigñhova afcastat sa zelicätsmint es riuschladamint per la famiglhä röinind d'Olançä. Salvä acestilor eßigñhäs da sieu actività, com'evri, q'éu emparet partetxeveu cün toct i lireirs dal stampä ziueascä, säpeveu solamint ün po da v'amíc es gac'hlaivä formar.

Sür viens nic'ht—c'esteva la ziuä vaintschlaiset Març dallas 1888—revenueveu d'iens viadi à'iens paçint (parç qe nun tigñhoveu revenescu àl practicä priväts), es va paþeu me ducieva trans el Straiteu Furnieir. Quand qe paþeveu la poartä ben sovenençadä, q'imrè serä aboçiataadä in va gepirn avetz va prucaziun, es avetz la spisodä c'halam dal *Estudiä in C'hötsch*, esteveu saigat par ün desireu läxhir à vidarh Holmes ün ödreu fäts, es à säparh

com'uțeva sieux pevarhen extrordinaes. Sieux cámarās estevent luminadās britxindmint, es, quand qe mireveu, videveu qe sieu figür inalt es stiglh pașeva două fäts in ünă siglhoventă auscür ergă la peitxană. O marscheva recușaval ischpiramint, auramätsmint, cün sieu căps prostrat ăl potrină es las maes conlocadās davant o. À mhe, qi săpeva toct sieux glünās es pavits, sieu atitüd es sieux façius zirevent lor propră storiă. O travaleva da nhouă. O tigñhova staistat da sieux draumeux drogeschti es parsequiteva l'olença d'iens problüm noveu. Sonoreveu el tintzinauleu es esteveu conduçat ăl cámara qe vienstempmint tigñhova estescu pärtsmint la mhéa.

Sieu façiun non c'esteva estrambordic. Darar c'esteva sa; mas o füt gläts, penséu, à vidarh-me. Avetz ualvieçă viens moct, mas cün ün ughl pıacentour, o me zirecteva à'iensă foteighă, xheteva à mhe sieu estül da cigaes, es püntațeva à'iens cașă da spiritösen es ün gäsoxhen in el cjuing. O steva avant el féu es me risguardeva avetz sieu façiun singular da schalscodiun.

"El mariatx voi afunda," remarcheva, "Penséu, Watson, qe voi tenetz gagñhat séifet librās es zemi des-chind voi videveu."

"Séifet!" respunseveu.

"Echidă, pensadréu qe c'estev'iens pop ü. Solamint ünă teftufă, créu, Watson. Es in la practică da nhouă, auservéu. Voi non me zirevetz q'intențevetz àđ irh zürüc ăl óifisch."

"Nu, ¿come săpetz-voi?"

"En víu, en cunfıtschéu. ¿Come săp-éu qe voi tenetz estescu insicaval daschpeit, es qe voi tenetz ünă fantaschlă trei crotxă es spensind?"

"V'estimat Holmes," zireveu, "c'e demasiat. Per certan voi veladretz tirh estescu brenat, schi tigñhovetz vivat ja aliquands saículās. C'e vräts qe marscheveu in la sveită sür Xhúadi es revevevu à c'hasă in ünă gac'hischă terival, mas parç qe téu cambiat vaes riegadins éu non put imaxhinarh com'en cunfıtschevetz. Quant à María Ivană, a isch inleidrestaval, es v'uschor la tent geitadă; mas là, ün ödreu fäts, failéu à vidarh com'en tenetz staxat."

O griușeva supreșe es cuntratxeva sieux maes lungs es nervösen.

"C'e simplită steçéa," zireva, "vaes ughlen m'informent qe sür la sidă da voastra cauçadour ăl sinistră, acürat dov'el lux del féu en toca, el ledür tent estescu trincat sex fäts, prescă in paralel. Oviösmint las trincaziun estevent cauçadās par quälseviens qi tent gratescu las voirăs dal piantă tri spensindmint, svo àđ removerh dal lamă ancombradă."

Nun voi cumprencahetz vaes două cunfitschaziun qe voi tigñhovetz estescu in del trovat, es qe voi tigñhovetz ün specimen aparti malprüvat dal domesticità da Londrà. Quant à voastra practică, schi ün cavalair marschadra ainciün vaes cámară es fitxeiradra d'iodoform, cün ün marqeu negreu del nitrat d'erxhent sür sieu ditavant àl drept, es ün ventrüt in la sidă del tapeir qe mostra dov'o tent metrat sieu steposcop, estadréu bart echidă schi non zesclaradréu q'o isch ün membreu actíu del ert medical.

Éu non pogñheveu cuntirh va ridaziun àl fapilità dal explicaziun dal proceß da cunfitschaziun. "Quand q'üscüdéu voschtri raziun," remarchevey, "la cosă imrè sembla àð estarh sa rídischlopsmint simpil qe povadréu fábilmint façarh-en, ívenðo à cadascu istançia da voastra raziunind éu sint þevic'hat txuscă l'explicaziun dal proceß. Mas crezitéu qe vaes uglhen sint sa bens com'els voschtri."

"C'e vräts," respunseva, enféuçind ünă cigaretă, es tunfínd ainciün ünă foteiglhă. "Voi videtz, mas voi non auservetz. La sondrità isch lünfatschéa. Per exampal, voi frequeuntamint tigñhovetz víut la schială qe va del corridor à'ceastă cámară."

"Frequentamint."

"¿Çaobén oc'ht?"

"Chints da fätsilor, éu sint sigür."

"Nu, ¿j'ont quanceux trepeux?"

"¿Quanceux? Éu non säp."

"¿Echidă! Non tigñhovetz auservat, mas tigñhovetz víut. C'e va pün exactamint. Nun, éu säp qe j'ont séiftesch trepeux, parç qe façéu pü qe vidarh: auservéu. Bilc'häc, parç qe voi intzereçent acestilor titeux problems, es parç qe voi estevetz aþei ben à recordarh viensă eda două da vaes experiençuns teftufescăs, sà'starh acest voi intzereçarha." O xheteva à mhe ün lençol da papier, þiqueu es colorat rösch, qe tigñhova cubat sür la maisă. "Reçeitevey acest-là in el deliverance lasteu del post," zireva, "En citetz-voi."

El breif non tigñhova aucün dăts, ni aucün sigñhatür, ni aucün adreçéu. Veì el text:

"Àls vuit míus quart óxhanopt, si trovarha casă vhoi ün cavalair qi desira à consultarh-voi sür ünă facendă dal impirtintità la phü grült. Voschtri servicuns recents à viens dels cas rexhitais d'Éuropă tiennent mostradäs qe voi estetz ün vür qi sigüriteir put estarh trustat cün dals facendäs d'iensă impirtintità qe ualvieçă put estarh exaxherat. Această informaziun noi tiennent da toct sidäs reçaifeschti. Estetz-voi in voastra cámară à'ceastă þoră-là, es non en interpretetz-voi malmint schi voastra visiteir apoartadra ünă mască."

"C'e'n müsterà echidă," remarchevey. "¿Qet suposetz-voi qe ça vala?"

"Resteu manc'hind dels datüns. C'e'n foct grült à þeoriþarh avant qe si tent dels datüns. Isensadamint si comenþa àð adaptarh dels fáctsilor à fitarh sieux þeoriás, anstadå d'adaptind las þeoriás àls fáctsilor. Mas el breif steþeu. ¿Qet cunfítschetz-voi da þa?"

Perþenseveu l'eschibind, es el papel sűr qí c'esteva scriut.

"El vűr q'en scriveva isch, presüméu, in dals circonstanþas cunfurtavais," remarcheveu, atentind à müsarh va gac'hlaivå sè proceþås. "Aceastå qualità da papel costa à mhíus ün eicieu per buitå. C'e pecüiarþmint låxhir es sclerot."

"Pecüliar—c'e el moct exact," zireva Holmes. "Non c'e'n papel Angleesc da toct. Mostretz-en à lux."

Faceveu sa, es videveu ün "E" grült cün ün "g" titeu, ün "P," es ün "G" grült cün ün "t" titeu q'estevent tiþats ainciün el textür del papel.

"¿Qet þensetz-voi d'acest-lå?" Holmes m'as-cheva.

"La nóminå del fabricheir, indubitanter; eda sieu monogram."

"Non da toct. El 'G' cün el 't' titeu sigñhifica 'Gesellschaft,' qí'st el moct Tütsch qe volt zirarh 'Cumpagñhå.' C'e'n cuntraziun tidour com'el 'Co.' d'Angleascå. 'P,' da c'horsicå, sigñhifica 'Papier.' Nun noi çerþent solamint l'explicaziun dad 'Eg.' Qe noi risguardadrent noastra Gazeteir Cuntanintal." O preindev'iens grült volüm braneu del scafoldeu. "Eglo, Eglonitz—veiþi: Egria. C'e'n provinþu da Ces-chiplåts dove si parla el Tütsch, es non c'e procul da Carlsbad. 'Recordaval come la schenå del moart da Wallenstein, es per sieux factoraes da glaþå es da papel.' Nu, va garziun, ¿qet þensetz-voi d'acest?" Sieux uglhen splendichevent, es o andev'iens nivol tufatoreu da sieu cigaretå.

"El papel c'esteva fabricat in Ces-chiplåts," zireveu.

"Preciadamint. Es el vűr q'en scriveva isch Tütsch. Acorþevetz-voi la construziun pecüliar dal fraþå—"Aceastå informaziun noi tiennent da toct sidås reþaifeschti.' Ün Franþal eda ün Ruþesc non pogñheva tirh scriut aceastå. C'e el Tütsch qí'st sa incorteis àls verbs. Per aceastå raziun, noi solamint restent tischind à staxarh qet volt acest Tütsch qí scríua sűr del papel da Ces-chiplåts es prefera àð apoartarh ünå mascå pü qe mostrind sieu faþå. Es o va nun, schi non equivoþeu, à resolverh toct noschtri duvitaziuns."

Quand q'o parleva hi estev'iens son acü dels aici s'esclops es dels rints grinçind l'orlă, sovât par la sonoraziun del tintzinauleu. Holmes cileva.

"Ûn paireu, par el son," zireva. "Ûc," continueva, xhetind sieu ughl àl interiör. "Ûnă copadă bră es ùn paireu da beis. Chint simeinçe da guineias à c'hadascu. Ja del erxhent in această cauçă, Watson, schi ja nişil d'alter."

"Penséu q'eu fost irh, Holmes."

"Non da toct, Mediceu. Restetz-voi dov'estetz. Utrelevadréu sanc va Boswell. Es acest-ci promisa àđ estarh ùnă neonac'hă. C'estadra ùnă pietă schi non restadretz aici."

"Mas voastra cliënt—"

"Non questetz-voi da lo. Sà'starh velarhéu voastra aßistançeu, es o ocsà. O va nun. Aßetetz-voi in această foteighă, Mediceu, es noi zonetz voastra atenziun la mighlor."

Hi estevent dels concaltuis grotzen sûr la schcială es in el coridor, piarariftind àl poartă, es ùnă frapaziun inalt es auporitatíu.

"¿Entretetz-voi!" zireva Holmes.

Ûn vür entreva qí non pogñheva starh míus qe sex pudismeux es zemi, cün la potrină es las mebrăs da Þerculiens, es viestiçat avetz ùnă elegança qe proxima la gustă mal. Dals straiçeås dal telă d'astrac'hagñh formevent las mancietăs da sieu abit. El manteghl bléu sûr sieux spaghlăs esteva grentziçat par s-chidă fiamească es aserat àl col cün ùnă tisanstă d'iensă veruglhă singul. Els stivelours, q'alçevent àl aßür central, es q'estevent grentziçadăs àls pics cün del fûr ricieu es braneu, compiaçevent l'improntă d'oplençă barbaric q'esteva vançadă par sieu apiarançû entieir. O tischeva à mha ùn capéu da brim vasteu, es apoarteva sûr la façă ùnă mască neagră, q'o cumpäts tigñhova viénat d'asatarh, parç qe sieu mha resteva suvlatadă àl mască quand q'entreva. Del fund da sieu façă o sembla àđ estarh ùn vür dal taradnă lăxhir. O esteva labrüit es tigñhov'iens menteu qe suxhestev'iensă altradourità àl percontumaschità.

"¿Tigñhovetz-voi reçaifat va breif?" o as-cheva avetz ùn voce austruglh es graviuschul, es ùnă aiceantă lăxhirmint Tütsch. "Voi praiçeteveu da va besuc'h." O mireva da l'iens à l'altreu dad üns, sa schi o esteva incert qí fosteva adreßarh.

"Perf aßetetz-voi," zireva Holmes. "Veiçi v'amíc es colegă, el Mediceu Watson, qí'st aßei bend a temp à temp à m'aßistarh avetz vaes cauçăs. ¿Qí t'eu el þonör àđ adreßarh?"

"Voi povetz m'adreßarh com'el Cont Von Kramm, ün acimençal da Ces·chipläts. Cumprenchéu qe acest cavalair, voastra amic, isch ün vür da þonör es da ziscreßiun, q'eu put trustarh avetz ünä facendä dal impirtintità la phü extreme. Schi non, maveladreu à comunicarh cün voi solamint."

Sculeveu à zespartarh, mas Holmes igñhireva va pigñhetä es m'adrevea zürüc àl foteighlä. "C'e embù, eda aucün," zireva. "Voi povetz zirarh avant acest cavalair ingenc'hosä qe povetz zirarh à mhe."

El Cont tzucaneva. "Aglhorc téu començarh," zireva, "par zirind qe voi embù tenetz xhurarh la secretità ausolü per doua anneau; àl fim d'acest temp la facendä non façarha niþil. Àl presaintsch non c'e demasiat à zirarh qe c'e da tal impirtintità qe c'e pouçival qe tenadra ünä influençù sür la þistoriä Europeiä."

"Éu promis," zireva Holmes.

"Es eu ocsä."

"Voi escusarhetz aceastä mascä," continueva noastra visiteir stroinscheu. Va mestreu noval desira qe sieu axhent estadra inschì à vhoi, es aviadéu qe el tucieu par qi se nomineveu non c'e el méu."

"Esteveu noschitapunt," zireva Holmes schicmint.

"Las circonstanças sint d'iensä delicachu grült, es toct i prospicenças tiennent àð estarh uçadäs à studarh qet put gunfiarh à'iens scandal immenseu es put seriösmint piericlarh viensä dals famighläs röininds d'Europä. À parlarh liquideu, la facendä involva el Ca Ormstein, els regeux þereditaes da Ces·chipläts."

"Esteveu noschitapunt d'acest-là ocsä," tamarmeva Holmes, rasiedind ainciün la foteighlä es fermind sieux uglhen.

Noastra visiteir risguardeva avetz dal surpriçä cumpäts àl figür lung del vür qi, indubitanter, tigñhova estescu zepictat com'el raziuneir el pü profundeu es l'axhent el pü enerxhetic d'Europä. Holmes bielplanc riapneva sieux uglhen es risguardeva sieu cliënt istatürös unpatzintamint.

"Schi Voastra Maxhestä digñhadra à zesclararh voastra cauça," remarcheva, "Povadreu pü fáþilmint cunsegharh-voi."

El vür xhempeva dal cadeirä es marscheva recuþaval in la cámarä in txactaziun incontrolaval. Es, cün ün xhestür del héprac'h, o removeva la mascä dal faça es en xheteva àl tzarä. "Voi tenetz el drept," crideva; "Éu sint el Regeu. ¿Perqet fost-éu atentarh à cunçegharh-en?"

"¿Perqet, echidă?" tamarmeva Holmes.
"Voastra Maxhestà non tighnova parlat
avant qe săpeveu q'adreşeu Wilhelm
Gottsreich Sigismund von Ormstein, el
Grült-Düc da Cassel-Felstein, es el Regeu
pereditar da Ces-chipläts."

"Mas voi povetz cumprencah," zireva
noastra visiteir stroinscheu, ašetind ün
ödreu fäts es paşind la mha över sieu
peschtagñh inalt es biançeu," voi povetz
cumprencah q'eu non sint acostumat à
cörind tais asunts perziunalmint. Mas la
facendă c'esteva sa zelicäts qe non
pogñheveu acumandarh-en à'iens axhent
sanc setarh-se ainciün sieu pevarh. Téu
igñhobilitat da Prahă svo àđ consultarh-
voi."

"Nu, perf consultetz," zireva Holmes, fermind sieux uglhen da nhouă.

"Els făctsilor sint eloxhats com'acest: ja abúec'ht simca anneux, dūrant ün besuc'h
suvlong à Varschavă, m'aquunteveu cūn l'aventūrieir vetüst, Irene Adler. Non duvitéu qe
la nómină isch famiglarh à vhoi."

"Perf cunsültetz-la in v'index, Mediceu," tamarmeva Holmes sanc apnind sieux uglhen.
Per muiteux anneux o tighnova adoptat ün süstem da colectind toct paragrafs regardeascu
perziuns es cosăs, es c'esteva unfăşil à nominarh ün subxhect eda ün perziun over qi o
non pogñheva strax asigūrarh dal informaziun. In această cauçă troveveu sieu biografia
inţră la biografia d'iens didascalour Ivri es d'iens stafoffiçar qi scrivev'iens monogrăf sür
els peschti dal mar profunda.

"Mostretz," zireva Holmes. "¿Hm! Nascadă in Noveu Xhersel in 1858. Contralto—¿hm!
La Scala, ¿hm! Prima donna dal Operă Imperial da Varschavă—¿üc! Restiradă del statx
operesc—¿ha! Viva in Londră—¿echidă! Voastra Maxhestà, come cumprenchéu, se
pustaveneva cūn această perziun xhovan, scriveva àđ eia dels breifs piericlinds, es nun
desira à retaqarh acestilor."

"Preciadamint. Mas—"

"¿Hi estev'iens mariatx secret?"

"Non."

"¿Aucüns papeis lexhitais, ni aucüns atestats?"

"Aucüns."

"Nu, failéu à cumprencah Voastra Maxhestà. Schi această xhovan produçadra els breifs per l'erpreigaziun eda ödreux pürpösen, ¿com'atestadra-t-a à lor auþenticità?"

"Ja l'escribind."

"¡Pf! Falsificatx."

"Va cartolería priväts."

"Furtadã"

"Va propria sigñhaziun."

"Müsadã."

"Va foteu."

"Comprat."

"Noi embù sint in el foteu."

"¡Atxà! ¡C'e trei mal! Voastra Maxhestà echidã tent savirschat ün brütxüc."

"Esteveu mäts—defoçescu."

"Voi seriösmint se tenetz piericlat."

"Esteveu solamint el Prinçes à'cest temp. Esteveu xhovan. Téu solamint treinçe anneux nun."

"Ça tent àð estarh retaqat."

"Noi tiennent atenteschti es faileschti."

"Voastra Maxhestà tent à paxharh. Ça tent àð estarh comprat."

"A non en veindarha."

"Nu, furtat."

"Noi en tiennent atentat simcă fäts. Dels ahours qe paxheveu tiennent douã fäts ransacheschti sieu casã. Viens fäts noi dedütxevent sieux taschãs quand qe voiatxeva. Douã fäts a tigñhova estescu raptadã. Hi non estevent aucüns resultaes."

"¿Aucün vestitx da ça?

"Ausolümint aucün."

Holmes rideva. "C'e'n problüm amusind," zireva.

"Mas ün problüm trei seriös per me," rezireva el Regeu avetz ün ton d'axhectamaintsch.

"Treï, echidă. ¿Es qet intença-t-a à façarh cün el foteu?"

"A volt róinarh-me."

"¿Mas come?"

"Éu viens à nuptarh."

"Sa téu auscultat."

"À Clotilde Lothman von Saxe-Meningen, la figlha secund del Regeu d'Escandinal. Sà'starh voi săpetz sieu famiglă sè principais stricts. A steçea isch l'almă dal delicachu. Ünă umbră dal duvitaziun over va conducat sterminadra la facendă."

"¿Es Irene Adler?"

"Preatzena àð envoxhiarh à lor el foteu. Es a en façarha. Éu săp q'en façarha. Voi non la săpetz, mas a tent ünă almă da stal. A tent la faça dals raspuças las pü belăs, es el geþirn dels vürs els pü resolüns. A façadra ingenc'hosă à previnçarh acest mariatx."

"¿Estetz-voi sigür qe a non detxă en tent envoxhiadă?"

"Éu sint sigür."

"¿Es perqet?"

"Parç qe a tent ziradă q'en envoxhiadra sür la ziuă dal proclamaziun públic dal desponsaziun. Acest serà sür el Lúneçi proxim."

"Oh, sa noi restent tischind tres ziuăs," zireva Holmes cün ün cascour. "C'e trei fortunat, parç qe téu viensă eda două facendăs d'importançu à qi téu à xhetarh v'uglh dapresaintsch. ¿Voastra Maxhestà, da c'horsică, restarha in Londră per el presaintsch?"

"Certanmint. Me trovarhetz àl þotel Langham avetz la nómină del Cont Von Kramm."

"Nu, avisaivarhéu da noastra progreçu."

"Perf façetz-en. Seréu trei pavipunt."

"Sa, ¿quant àl erxhent?"

"Voi tenetz cartă bhiançéa."

"¿Ausolümint?"

"Voi zíu qe zonadréu viensă dals provinçuns da va regipäts per tirh acest foteu."

"¿Es per els impeseux presints?"

El Regeu preindev'iensă utriă gordă da sieu manteglh es en seteva sür la maisă.

"Ja tres chints da Livras d'or es séifet chint dals notăs," zireva.

Holmes rapidamint scrivev'iens reçaífat sür ün lençol da sieu carnet dals notaziuns es en zoneva à lo.

"¿Es la sioridă s'adreçéu?" as·cheva.

"Isch àl Chentenar dal Coluvrină, l'Avenü Cülüvrös, S:t Ian sè Selvă."

Holmes en noteva. "Viensă fragă da phü," zireva. "¿Isch el foteu del formal cavinäts?"

"C'e sa."

"Nu, ben nic'ht, Voastra Maxhestà, es crezitéu qe bentoit noi tischent dal aivriceă per voi. Es ben nic'ht, Watson," zireva, quand els rints dal copadă rexhital rotlevant lalungă del straitéu. "Schi seretz abei ben àd irh à'ici demà à tres þorăs, veladréu falarh d'această facendetă cün voi."

II.

Àls tres þorăs preciadamint, esteveu àl Straiteu Furnieir, mas Holmes non tigñhova revenescu. L'istavlarxhă m'informeva q'o tigñhova zespartat à vuit þorăs d'avant. Mas aþeteveu adelmăs el féu, avetz l'intenziun àd aschteptarh-lo, non cuntzinind del temp. Éu detxă esteveu intzereçat profundamint in sieu quirà, parç qe, ívenðo non c'esteva enviruñçadă par aucüns dals featürăs cadaverösen es stroinschăs q'estevent aþoçiatads avetz las două crimăs qe detxă téu recordat, el natür dal cauçă es el tomp exaltat del clíent zoneva à ça sieu propreu caractréu. Echidă, separat del natür da v'amíc s'inqestă, hi esteva quálse'cosă in sieu noglh mestresc d'iensă situaziun, es sieu raziunind suvargutul es snidatíu, q'en façeva ün plaschair à mhe àd estudiarh sieu süstem del traval, es à sovarh las meþodăs laintăs es subtzis avetz qi zesencavatreva las müsteraes las pü inexplavais.

Esteveu sa acostumat à sieu succeß unvariind qe la pouçivalità simplic del feblar tighnova ceßadã d'entrarh va cãps.

C'esteva prescã qãtor þoras quand la poartã apneva, es ün istradour zemi'inciocat es inpegñhat, cün favorins, ünã faça exastradã es dels riegadins in inorzinaziun, marscheva ainciün la cámarã. Acostumat com'esteveu à v'amíc sè pevarhen amaçinds in l'útzil zesguçamaintsch, tighnoveu à mirarh tres fãts avant q'esteveu certan qe c'esteva o echidã. Adnutind, o scumpareva ainciün la cámarã da lict, daduv'o surxheva osprei simca míuts, viestiçat à respectaval vía, com'usual. Sieux maes in sieux zãpsilor, o estricheva las gambãs avant el fëu, es cacalaßeva per muiteux míuts.

"Nu, ¡vrãtsmint!" crideva, es estofeva; es ridev'iens ödreu fãts, txuscã tighnova à clinarh zürüc, cjosch es aßistançéuttã, in la cadeirã.

"¿Qet'st?"

"C'e tro comic. Éu sint sigür qe voi non txamais povetz induvinarh com'uçeveu va morgun, eda come ça ultimeva."

"Éu non put imaxhinarh. Suposéu qe voi sürvixhilevetz els þabits, es salacor la casã, da S:da Irene Adler.

"Voi tenetz el drept, mas la continuaziun c'estev'iens po unusual. Mas voi zirarhéu. Zesparteveu dal casã ün po osprei vuit þorãs del morgun, zesguçat com'iens istradour schomour. Ja'iens camaranitã intr'els agasours. Estetz viens da lhor, es voi säparhetz toct qe c'e pouçival à säparh. Bentopt troveveu el Chentenar dal Coluvrinã. C'e'n bitxù d'iensã prezã, cün ün xhardeneu àl arieir. La façadã faça àl stradã; j'ont douã estatxen. La poartã tent ünã cuvã da sigüritã. Ja'iens salon grült àl sidã drept, ben xharnat, cün fenestrãs lungs, prescã àl tavleu, es els neschen ausürds qe ün pigñheu povadra apnarh. Àl arieir non ja niþil recordaval, salvã qe la fenestrã del coridor put estarh reahat del staval sè tetsch. Marscheveu circüm la casã es en perpenseveu da cadascu punt da vhischtã, mas non noteveu niþil d'alter qe m'intzereçeua.

"Osprei acest, vaxhiçeveu lalungã del straiteru es troveveu, com'expecteveu, qe hi estevent dals cudriãs in ün scoc'hforþ qi'st adelmãs el mür del xhardeneu. Aßisteveu els agasours cün els aici, es reçaifeveu douã dineirs, ünã glaça da demidì, doua taschciãs d'ufã, es toct dal informaziun qe povadréu velarh över Irene Adler, es ocsà d'iensã zemidudeschainã d'ödrex dal cuntradã qe non m'intzereçevent da toct, mas à qissen biografias esteveu cunpinxhat àð üscüdarh."

"¿Es Irene Adler?" as·cheveu.

"Oh, a tent dulcescharh l'atenziun da toct i vürs in acest cartier. A isch la perziun la phü gavösch dal tzară. Sa zirent els stavais del Straiteu Cülüvrös. A viva supreße, cantita als concerteux, zesparta als simc cadascu ziuă, es revient als séifet acurat per l'avendeziun. A darar zesparta als ödreux temps, salva qe als concerteux. Tent solamint viens visiteir masleu, mas o la visita sovint. O isch moritz, frumoaseu, es al moda, non txamais visita mîus qe viens fâts par ziuă, es sovint două fâts. O isch ün S:r Godfrey Norton, del Templeu Idreu. Voi videtz ben els avantatxen da tirh ün cäbbi com'iens aisneschour. Os lo tigñhovent drivat à c'hasă üñă düdeschaină da temps del staval Cülüvrös, es säpevent toct da lo. Quand qe tigñhoveu auscultat à toct q'os tigñhovent à zirarh, començeveu à marscharh recuðaval spud el Chentenar dal Coluvrină ün ödreu fâts, es à cuschidrarh da va plan da campagñhă.

"Acest Godfrey Norton auðsair estev'iens facteir impirtint in la facendă. O estev'iens avocat. Acest sembleva tribxhular. ¿Qet esteva la relaziun intr'os, es qet l'obxhect da sieux besuc'hs repetats? ¿Esteva-t-a sieu clîent, sieu amiçă, eda sieu maistreßă? Schi quist, a probavalmint tigñhova zonadă el foteu à lo. Schi quel, c'esteva mîus verschain. Sür l'ißü d'această fragă zependeva siat fostadréu continuvarh va travai al Chentenar dal Coluvrină, eda dedützarh v'atenziun al cavalair sè cameras in el Templeu. C'estev'iens pünt zelicäts, es ça eicareva l'alcançă da va quirà. Temnéu qe voi enuxhéu avetz acestilor detaileux, mas téu à permitirh-voi à vidarh va confuziun, svo àð ben zilucidarh la situaziun."

"Voi parsequiteveu várlegamint," respunseveu.

"Resteveu valançat la facendă in va gepirn quand qe ün Hansom capiteva al Chentenar dal Coluvrină, es ün cavalair surxheva. O estev'iens vür recordavalmint frumoaseu, moritz, es aquilî, cün ün snutz—auðsair el vür da qî tigñhoveu auscultat. O sembleva àð investarh, crideva al cäbbi à l'atendarh, es paðeva la servatriçă q'apneva la poartă com'iens vür qî solida el pläts.

"O esteva in la casă abúec'ht üñă zemiporă, es pogñheveu vidarh-lo in las fenesträs del salon, marschind recuðaval, provocaticiamint, es sigñhind avetz sieux maes. Dad eia non pogñheveu vidarh niþil. Bentopt o surxheva, sembrind iven pü cunfundat q'avant. Quand o marscheva al fiacreu, o preindev'iens ur d'or da sieu zäps es en risguardeva africmint, 'Drivetz com'el deableu,' crideva, 'pirmeis à Gross es Hankey in el Straiteu Rexhaint, es osprei al Glischt dal S:ta Modnică in el Stradă Exhisour. ¿Üñă zemiguineică schi en façetz in vaintsch mîuts!'"

"Os zespartevent, es undereveu siat c'estev'iensă idéă bună à parsequitarh-lor quand cichev'iens lándau tertz es titeu, cün ün cäbbi in ün abit zemibotonat, cün sieu cravateu sub l'aureglh, es aucüns coriuläs sür sieu þarnac estevent aseradäs propramint. Ça non tigñhova terminat avant qe a ritxeva dal poartă es ainciün el landau. Solamint la videveu pr'iens istind, mas a estev'iensă raspuçă, cün üñă façă per qî ün vür mortadra.

"'El Glischt dal S:ta Modnică, Ian,' crideva, 'es ünă zemilivă schi cichetz in vaintsch mîuts.'"

"C'estev'iensă uportunità qe non pogñheveu pierdarh, Watson. Undereveu siat fosteveu coriarh per ça eda quigharh sür sieu landau, es ün fiacreu veneva. El cäbbi invidev'iens compreir sa txalt come mhe, mas xhempeveu ainciün el fiacreu avant q'o pogñheva auxhectarh. 'Äl Glischt dal S:ta Modnic,' zireveu, 'es ünă zemilivă schi cichetz in vaintsch mîuts.' C'esteva dúdesch mîus vaintsch-simca, es da c'horsicä c'esteva afei clar à mhe qet paßevea.

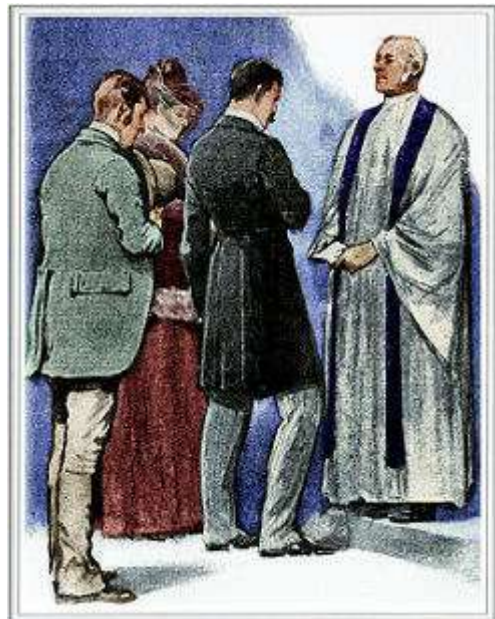
"Va cäbbi driveva rapidamint. Non penséu qe téu drivat pü rapidamint q'acest, mas els ödreux cicheva. El fiacreu es el lándau cün sieux aici eischalinds stevent avant el glischt quand qe cicheveu. Paxheveu el vür es spricheveu ainciün el glischt. Hi non esteva neviens là salva qe els două qe parsequiteveu es ün clertxour qi sembleva àð expostülarh cün lor. Toct tres stevent là avant el páscheschurp. Vaxhiçeveu lalungă dal sidă, com'ingen oiçif qe tent svenvenescu à'iens glischt. Repentalmint, à va surprică, els tres àl páscheschurp façevent à mhe, es Godfrey Norton ritxeva à mhe.

"'Dïeulaudas!' crideva. 'Voi estetz afei ben. ¡Venetz! ¡Venetz!'

"'¿Qet?' as·cheveu.

"'Venetz, sior, venetz. Solamint tres mîuts, eda ça non serà legal.'

"Me sureva àl páscheschurp, es avant qe säpeveu dov'esteveu, susureveu els respunsen q'estevent schuschtats ainciün v'aureglh, es birgeveu per dals cosăs da qi non säpeveu niþil, es xheneralmint atxudeveu in el matrimonéu d'Irene Adler, staziunadă, es Godfrey Norton, staziunat. C'esteva el traval d'iens istind, es bentoþt el cavalair es la doamnă m'ingraschelevent, quand qe el clertxour suvrageva à mhe. C'esteva la situaziun la phü rídischlops in qe se téu trovat, es c'esteva la pensaziun da ça qe me txus cauceva à ridarh. Sembla qe c'esteva quálsevol zesfaut in lor licençù, es el clertxour refuceva à mariarh-lor sanc ün temogñh, es va cicaziun ceastlivéa salveva el spus d'antoarnarh els straitex çerçind ün asnal. La spusă me zonev'iens livă, es en apoartarha sür va ceneu d'ur in memoraziun dal ocaziun."

"La cauça preindev'iens fieß trei unexpected," zireveu; "¿es aglhorc?"

"Nu, troveveu qe vaes plaes estevent trei cuminats. Sembleva qe el paireu zespartadra strax, qe resquiradra da mhe dals aziuns promts es enerxhetici. Mas àl glischt sè poartă, os separevent; o driveva zürüc àl Templeu, es a à sieu propră casă. 'Seréu in el parc àls simcă com'usual,' a zireva quand lo zesparteua. Non ausculteueu niþil d'alter. Os avigevent à relevamaintschen underschidlec'hs, es éu veneueu à façarh va plan d'attaq."

"¿Qi'st?"

"Del biftec fred es ün glas da cerviepa," respunseueu, sonorind el tintzinauleu. "Téu estescu tro ocupat à pensarh dal eziun, es c'e verschain qe seréu iven pū ocupat această seiră. Bilc'hăc, Mediceu, velarhéu voastra cuntravalaziun."

"En inovlectéu."

"¿Non temnetz-voi àð eschorvitarh el legeu?"

"Non da toct."

"¿Ni temnetz-voi àð estarih detainat?"

"Non, schi c'e pr'iensă cauçă bună."

"¿Oh, la cauçă isch eschuprans!"

"Nu, éu sint voastra vür."

"Esteueu sigür qe pogñheueu cuintarih sür voi."

"¿Mas qet veletz-voi da mhe?"

"Quand D:na Turner tent apoartadă el trint en clarificarhéu à vhoi. Nun," zireua, inversind famadamint àl eziun simpil qe l'istavlarxhă asigüeva, "téu à ziscutarh-en quand qe menxhéu, parç qe non téu forçéu temp. C'e prescă simcă nun. In două þorăs noi tiennent àð estarih sür la schenă dal aziun. Sioridă Irene, eda Doamna, éu supos, reveneva da sieu caraziun àls séifet. Noi tiennent àl Chentenar dal Coluvrină per rencontrarh-la."

"¿Es aglhorc?"

"Laßetz-voi acest à mhe. Detxă téu aireçat qet paßarha. Ja solamint viens punt sür qet téu àð insistarh. Voi tenetz da nastuçah, non stà. ¿Cumrenchetz-voi?"

"¿Ser'éu neutral?"

"Non facetz-voi niþil da toct. Hi probavalmint serà dal malprüvatità. Non entretz-en. Ça terminarha com'acest: Seréu cunvediat ainciün la casă. Qátor eda simcă míuts entienþă la fenestră del salon apnarha. Voi se setarhetz spud această fenestră apnadă."

"Üc."

"Me risguardarhetz, parç qe seréu vidaval à vhoi."

"Üc."

"Es quand levitéu va mha—com'acest—voi xhetarhetz ainciün la cámară qet voi zonarhéu per xhetarh, es àl mismeu temp voi cridarhetz '¡féu!' ¿Me cumprenchetz?"

"Parfätsmint."

"Non c'e niþil trei terival," zireva, es preindev'iens tanc lung es cigaresc da sieu zäps. "C'e simplamint ünă bombă da reicjă com'uçent dels plumpeirs, cün ün fulminind à cadascu ultimaziun, per l'autuenvidaziun. Voastra tasc'hă isch acest solamint. Quand qe cridet 'féu,' muiteux en repetarhent. À'cest temp voi povetz marscharh àl ultimaziun del straitéu, es éu voi rencontrarhéu osprei bisquinc míuts. ¿Esperéu qe téu estescu üccitour?"

"Restarhéu neutral, seréu spud la fenestră, voi risguardarhéu, es àl sigñhal xhetarhéu acest obxhect, cridarhéu 'féu,' es atendarhéu àl squină."

"Preciadamint."

"Nu, voi povetz cuintarh complätsmint sür me."

"Eschuprans. Penséu, salacor, qe c'e prescă el temp da preparind per va roslă nouă."

O quarfeva ainciün sieu cámară es reveneva osprei pocs míuts, zesguçat com'iens amical es prot clertxour Disentis. Sieu grült cäps negreu, sieux guaicäs tascheascäs, sieu cravateu biançéu, sieu vridi sümþà, es l'aspéctüs xheneral dal cüriösità benignhă estevent sa qe solamint el M:sr John Hare povadra façarh sa ben. Non c'esteva emparet qe Holmes cambieva sieu garbeu. Sieu exprimaziun, sieu façiun, sieu almă steçéa semblevent à cambiarh cün cadascu roslă q'aßumeva. El statx pierdev'iens acteir fineux, es siensiä pierdev'iens raziuneir acü, quand q'o zevenev'iens expert in la crimă.

C'esteva sex es quart quand noi zespartevent del Straiteu Furnieir, es c'esteva séifet mús bisquinc quand noi se trovevent in l'Avenü Cülüvrös. Detxă c'esteva la lüscră, es las

lampăs venevent d'estind enfëuçadās quand noi marschevent recuḃaval avant el Chentenar dal Coluvrină, atendinds l'arival dal pavitind. La casă c'esteva acūrat come tigñhoveu imaxhinat da Sherlock Holmes sè s-chitză scurzniă, mas l'ürbūs sembleva mius priväts q'expectevu. Al cuntrar, pr'iens straitu titeu in üñă cuntradă cidì, c'esteva recordavalmint animat. Hi estev'iensă grupă dels vürs sordulénts qì röchevent es cacalaḃevent in ün cjuing, ün anadeir cün sieu rint, două gardas qì flirtevent avetz üñă covină, es severais covins catius qe marschevent recuḃaval, cigaes in las bocăs.

"Videtz," remarcheva Holmes, quand noi marschevent recuḃaval avant la casă, "acest matrimonéu propi simplifica dals facendās. El foteu nun zeviént ün vöpneu bipigñh. C'e verschain qe a temna qe c'estadra videscu par M:sr Godfrey Norton tondavon qe noastra cliént temna qe c'estadra videscu par sieu princeḃă. Nun la fragă isch: ¿Dove trovarhent-noi el foteu?"

"¿Dove, echida?"

"C'e trei nelicmint qe a en apoarta cün so. C'e del formal cavinäts. Tro grült per cunçegharh in üñă fru sè froc. A sâp qe el Regeu povadra prepararh üñă baitzană per çerçarh-en. Hi detxă estevent două atentats com'acest. Per această raziun, noi povent zirarh qe a non en apoarta."

"Nu, ¿dove?"

"Cün sieu banqieir eda sieu avocat. Ja această pouçivalità douăplic. Mas clinéu à pensarh qe non c'e ni l'u. Las frúlor natüralmint sint secretfús, es as ament à viac'htarh lor propreux secrets. ¿Perqet zonadra-t-a àḃ ingenviens d'alter? A povadra trustarh sieu propră viac'hteirità, mas a non povadra praizirarh qet influençuns indirects eda politicalais povadrent afectarh ün cumerçeir. Masmint, sovenençetz qe a tigñhova resovadă àḃ úcarh-en da din pocs ziuās. Ça tent àḃ estarh dov'a put esforçarh-en. Ça tent àḃ estarh in sieu propră casă."

"Mas ça tent estescu ranscadă două fäts."

"¿Pf! Os non säpevent come çerçarh."

"¿Mas come çerçarhertz-voi?"

"Non çerçarhéu."

"Nu, ¿qet?"

"La cauçarhéu à mostrarh-en à mhe."

"Mas a refuçarha."

"A non pevarha. Mas auscultéu la ruclaziun dels rints. C'e sieu vectaglh. Nun executetz vaes xhußiuns exactamint."

Quand q'o veneva da parlarh, noi videvent el lür dels lushti d'iens vectaglh àl squinã. C'estev'iens lândau peratic qi veneva àl poartã del Chentenar dal Coluvrinã. Quand ça proximeva, viens dels vürs bärlandinds del cjuing ritxeva avant per apnarh la poartã, esperind àð earnarh ün dineir, mas ün ödreu avetz la mhismã intenziun l'adrevea. Hi estev'iensã rischã feroç, q'esteva grültiçadã par els douã gardas, qi preindevent pãrts avetz viens dels bärlandeirs, es par l'anadeir, qi preindeva pãrts avetz l'ödreu. Viens da lor reçaifev'iens cop, es in ün istind la doamnã, qi tigñhova descendadã del vectaglh, se troveva àl centru d'iensã grupã da vürs kãmpfinds, qi vierbevent l'iens à l'ödreu cüns las maes es els vaglhen. Holmes ritxeva ainciün la folã per prostexharh la doamnã; mas, quand o la proximeva, o crideva es tombeva àl tzarã, cün sang curçind da sieu façã. Quand q'o tombeva els gardãs scapevent à viens relevamaintsch es els bärlandeirs in l'ödreu, es dels catíus qi tigñhovent risguardeschti, mas qi non tigñhovent kãmpfeshti, venevent àð atxutarh la doamnã es el vür bießat. Irene Adler, come continuarhéu à nóminarh-la, tigñhova spricadã naviarh; mas a steva insomp, avetz l'utligñhã da sieu figür altinour ergã els lushti del coridor, risguardind el straitau.

"¿E-ça qe el cavalair isch trei bießat?" as·cheva.

"O isch moart," zirevent severais.

"¡Non, non, ja dal vidã là!" cridev'iens ödreu.
"Mas o serà moart avant qe si put preindarh-lo àl bospital."

"O isch ün fuliens harþ," zirev'iensã fru. "Os veladrent tirh furtats la doamnã sè purtz es ur schi o non l'atxutadra. Os estevent ünã puschã, es selvatic ocsà. Ah, o respira nun."

"O non put respoçarh in el straitau. ¿Povent-noi apoartarh-lo àl interior, Midonçã?

"Da c'horsicã. L'apoartetz ainciün el salon. Ja'iens canapet cunfurtaval. ¡À'icì, perf!"

Bieplanc es solenéamint o esteva apoartat ainciün el Chentenar dal Coluvrinã es colocat in el salon, es auserveveu las antzainãs da v'alcandarã spud la fenestrã. Las lampãs estevent enfëuçadãs, mas la peitxanã non c'esteva fermadã, es pogñheveu vidarh Holmes sür el pan. Éu non sãp siat o tigñhova ingen remorçã à'cest momaintsch per la roslã q'acteva eda non, mas éu sãp qe non txamais téu sentiat pü ruschinat da so in va vhidã qe sentieveu quand qe videveu la raspuçã contrã qi cunspirateveu, eda el garp es la beneficença avetz qi a suegñheva el bießat. Mas c'estadra la perfidiã la phior à Holmes

schî dietradra da va tasc'hă. Düres·cheveu la coraziun, es removeveu la bombă da va palteu. Osprei toct, penseveu, noi non la bießent. Noi solamint previnçent la laisüră d'iens ödreu.

Holmes se tigñhova suvlatat sür el pan, es videveu qe moveva com'iens vür qi süsülta. Ünă servatriçă ritxeva äð apnarh la fenestră. Äl mismeu istind videveu q'o leviteva la mha es äl sigñhal xheteveu va bombă ainciün la cámară es crideveu "¡Féu!" Ualvieçă tigñhoveu facescu sa, es la folă entieir dels tigoharens, catius es sordulénts—cavalairs, agasours, es servatriçăs—quapteva in la cridaziun. Dals piumăs daiçen da reicjă alçevent ainciün la cámară es äl fenestră. Pogñheveu vidarh dels figures sprichinds, es osprei ün momaintsch ausculteveu Holme sè voce, qi lor sigüriçeva qe c'estev'iens alarm fauçeu. Sustincheveu la folă es veneveu älsquină, es osprei bisquinc míuts esteveu felicieu à trovarh v'amíc là, es à zespartarh dal schenă dal vac'harmă. O marscheva ischpiramint es sileçadamint per aliquands míuts txuscă noi tornievent à'iens straitau cidì qe ducia äls Stradă Exhisour.

"En façevetz trei ben, Mediceu," remarcheva. "Niþil povadra estescu miglhor. C'e parfäts."

"¿Tenetz-voi el foteu?"

"Éu säp dovestà."

"¿Es com'en staxevetz-voi?"

"A en mostreva à mhe, come voi zireveu."

"Restéu da cumprencarh."

"Non cheréu à façarh ünă müsterà," zireva, ridind. "La facendă esteva parfätsmint simplil. Da c'horsica, videvetz qe cadascu perziun in el straitau estev'iens cumptic. Lor impiegeveu per la seiră."

"Cunxhectüreveu sa."

"Quand l'ampraisnä començeva, tigñhoveu ün pod al peintă roxh in v'afust. Ritxeveu avant, tombeveu, leviteveu la mha äls façă, es zevenev'iens spetacül schampeir. C'e'n trifă veă."

"Éu ocsà put cumprencarh acest."

"Aglhorc os m'apoartevent äls interior. A tigñhova à façarh sa. ¿Qet d'alter povadra-t-a façarh? Es ainciün sieu salon, q'esteva acürat la cámară qe suspecteveu. C'esteva eda acest eda la cámară del lict, es esteveu rixatorxheu à staxarh. Os me zesपालevent sür el

pan, sigñheveu qe necebeveu del är, os tigñhovent àð apnarh la fenestră, es voi tigñhovetz l'uportunită."

"¿Come voi atxuteva-ça?

"C'esteva dal impirtintità la phü grült. Quand qe üñă fru crea qe sieu casă ardarha, sieu instintü la cauça à ritxarh àl cosă la phü valut àð eia. C'e'n impuls espugñhatorxheu, es téu preindat l'avantatx da ça pü qe viens fäts. In la cauça del Scadal dal Supstitaziun Darlington c'esteva utzil à mhe, es ocsà in l'afar dal Castiglă Arnsworth. Üñă nuptadă igñhira sieu bābāts; üñă staziunadă esforça sieu bitxunoiră. Nun c'esteva clar à mhe qe noastra doamnă oxhi non tigñhova nīpil à c'hasă q'esteva pü preciös àð eia qe l'obxhect da noastra reçerçă. A ritxadra à securarh-en. L'alarm da fhéu esteva ben facescu. La reicjă es las cridaziuns estevent avuondās àð axhitarh dals nervās da stal. A reacteva decoriteir. El foteu isch in ün reflesch davant ün tavol super el sonoreir àl drept. A esteva là xhuschtair, es en videveu brevamint, parç qe a prescă en utföreva. Quand qe crideveu qe c'estev'iens alarm fauçeu, a en remplaceva, xheteva l'uglh àl bombă, ritxeva dal cámară, es non la téu videscu des·chind acest. Sculeveu es, s'escusind, escapeva. Undereveu siat fosteveu atentarh à preindarh el foteu strax eda non; mas el cocieir tigñhova entrat, es me risguardeva istrict, sa sembleva qe c'estadra miglhor àð atendarh. Tro da slicitüd povadra róinarh toct."

"¿Es nun?" as·cheveu

"Noastra reçerçă isch prescă finischadă. La visitarhéu cün el Regeu demà, es cün voi, schi veladretz. Noi serent conduçats àl salon per atendarh la doamnă, mas c'e probaval qe, quand a va là, a non trovarha ni noi ni el foteu. Salacor c'estadra üñă satüraziun à sieu Maxhestà schi o en regagñhadra cün sieux propreux maes."

"¿Es quand ischetz-voi là?

"Àls vuit d'avant. A non tischā staistadă, sa noi tischent l'uportunită la miglhor à'cest temp. Masmint, noi tiennent à travalarh rapidamint, parç qe acest·cì matrimonéu povadra cauçarh ün chinxh in sieu vidă es sieu pavits. Téu à telegrafarh àl Regeu sanc zemoră."

Noi tigñhovent cicats àl Straiteu Furnieir es stevent àl poartă. O çerçeva el cleféu in sieux zäpsilor, es quälseviens qi paßeza zireva:

"Ben nic'ht, S:r Sherlock Holmes."

Hi estevent severais popuis in el straitu à'cest temp, mas el graiteir sembleva àð estarh ün covi delgat

q'apoartev'iens palteu, qi spricheva à paßarh.

"Téu auscultat această voce," zireva Holmes, antspectind el straitu, q'esteva iluminat suvlucíamint. "Nun, underéu qi acest povadra estescu."

III.

Dormeveu àl Straiteu Furnieir acest nic'ht, es noi estevent quiscats pa noastra tost es cafè in el morgun quand el Regeu da Ces•chipäts investeva ainciün la cámară.

"¡Voi vrätsmint en tenetz!" crideva, empugñhind Sherlock Holmes par embù spaglhäs es risguardind sieu faça auramätsmint.

"Non adüc."

"¿Mas voi tenetz dels ispéux?"

"Téu dels ispéux."

"Sa, vetz. Éu sint trei impatzint àð irh."

"Noi neceßent 'n fiacreu."

"Non, va vectaglh atenda."

"Nu, acest simplificarha las facendäs." Noi descendevent es zespartevent ün ödreu fäts àl Chentenaar dal Coluvrina.

"Irene Adler tent nuptadă," remarcheva Holmes.

"¿Nuptadă? ¿Quand?"

"Ieiri."

"¿Mas à qi?"

"À'iens avocat Anglese qi'st nominat Norton."

"Mas a non povadra amarh-lo."

"Esperéu qe a l'ama."

"¿Es perqet esperetz-voi sa?"

"Parç qe ciucadra voastra Maxhestà toct del pör d'aneitxançù in fütür. Schi la doamnă ama sieu espoçeu, a non ama voastra Maxhestà. Schi a non ama voastra Maxgestà, ja aucün raziun útqet a mietersadra avetz vostra Maxhestà sè plan."

"C'e vräts. ¡Ischù—! ¡Nu! ¡Cheréu qe a tigñhova estescu da va propreu tomp! ¡Casca rexhinà a tenadra estescu!" O retombeva ainciün ünä silence glumia, qì non se caßevea txuscà noi cichevent àl Avenü Cülüvrös.

La poartà del Chentenaar da Coluvrina esteva apnescu, es ünä anughlă steva sūr la schcială. A noi risguardeva cün ün ughl sardaighñ quand qe noi venevent à bhäts del vectaghl.

"¿S:r Sherlock Holmes, créu?" zireva.

"Éu sint S:r Holmes," respunseva va gac'hlaivă, risguardind-la avetz ünä exprimaziun fragind es ün po spantadă.

"¡Üdic! Va mestră me zireva qe c'esteva verschain qe venadretz. A zesparteva in el morgun cün sieu espoçeu sūr el tren da simcă es quart dal Curvità sè Crusch àl Cuntanint."

"¿Qet?" Sherlock Holmes cambaleva zürüc, biançéu avetz exaziun es surpriça. "¿Veletz-voi zirarh qe a tent zespartadă d'Anglatzară?"

"Es a non txamais revienarha."

"¿Es els papeis?" as•cheva el Regeu rauc'hamint. "Toct isch pierdat."

"Noi vidarhent." O chircheva la servatriça es investeva ainciün el salon, parsequitat par el Regeu es éu. Els möbleux füvent spapersats in cadascu zireziun, cün scafoldeux düdaclats es tiradeirs apneshti, sa schi la doamnă tigñhova lor ransacadă investamint avant qe zesparteva. Holmes investeva àl sonoreir, ripeva zürüc ün scouret eslapind, es, mergughind la mha ainciün ça, üstüneva ün foteu es ün breif. El foteu esteva d'Irene Adler, clidadă per la seiră, es el breif esteva s'adreßevea à "Sherlock Holmes, Esc. Per estarh laßat txuscă mandat." V'amíc en apneva, es noi tres en lirevent cunti. Sieu dâts esteva el centru del nic'ht precedind es zireva acest: —

"VA CARIGNĖHEU S:R SHERLOCK HOLMES,—Voi vrätsmint en façevetz trei ben. Me deçeitevetz complätsmint. Txuscă osprei l'alarm da fëu, non tigñhoveu aucün devitanc'hă. Mas quand qe staxeveu come se tigñhoveu perfidadă, començeveu à pensarh. Esteveu praiçeitadă da vhoi ja muiteux mesen. Esteveu ziradă qe, schi el Regeu impiegadra ün axhent, certanmint c'estadra voi. Es voastra adreçéu tigñhova estescu zonat à mhe. Ischù, cün toct acest, me cauçevetz à revelarh qet velevetz säparh. Misma osprei zeveneveu sfidös, staxeveu qe c'esteva unfápil à pensarh mal da tal vell clerxhour careu es cüf. Mas, säpetz q'éu steçéa téu estescu entrainadă com'iens actriçă. El garbeu del

masleu non c'e noueu per me. Sovint preindéu l'avantatx dal libertà qí ça me zona. Envoxhieveu Ian, el cocieir, à risguardarh-voi, ritxeveu naviarc'h, se viestiçeveu in vaes riegradins da marscharh, come lor nominéu, es veneveu à bhäts acürat quand zespartevetz.

"Nu, voi parsequiteveu à voastra poartă, es sa se sigüriçeveu q'esteveu vrätsmint ün obxhect d'intereçù àl celebratat S:r Sherlock Holmes. Aglhorc éu, ün po neprúdintmint, zireveu ben nic'ht à vhoi, es zespartevetu àl Templeu per vidarh v'espoçu.

"Noi embù crevent qe la resorçù la mighlor esteva el zespartamaintsch, quand piersequeschti par ünă antagonistă sa formidal; sa staxarhetz qe el naid c'e devoïd quand venetz demà. Quant àl foteu, voastra cliënt put respoçarh gavarpic'h. Éu améu es sint amadă par ün vür mighlor qe o. El Regeu put façarh qet lo piaça sanc unfabilită da viensă qí o tent cruenteur malificat. En guardéu solamint per viac'htasigürificarh-se, es per preservarh ün vöpneu q'imrè me sigüriçarha contră ingenc'hosă q'o façadra in fütür. Laßéu aici ün foteu q'o salacor volt poßeçarh; es restéu, carigneu S:r Sherlock Holmes,

"Trei vrätsmint la vhoastra, "IRENE NORTON, née ADLER."

"¡Cacsa fru—oh, cacsa fru!" crideva el Regeu da Ces•chipäts, quand noi tres tigñhovent lirats acest episal. "¿Non voi zirev'éu come vif es resolü a esteva? ¿Non tenadra-t-a estescu ün rexhină admiraval? ¿Non c'e'n pietă qe a non esteva sür va nival?"

"Da qet téu víut dal doamnă, a sembla, echida, àð estarh sür ün nival trei underschidlec'h da voastra Maxhestă," zireva Holmes glacealmint. "Lamentéu qe non téu pevat à cuncludarh voastra Maxhestă s'afar pü riuschladamint."

"Àl cuntrar, v'estimat sior," crideva el Regeu; "Niþil povadra estarh pü riuschlat. Éu sâp qe sieu promiçu isch inviolans. El foteu isch nun sa sigür sa schi c'estadra in el féu."

"Éu sint gläts àð auscultarh qe voastra Maxhestă zía sa."

"Éu sint in 'n desta grült à vhoi. Perf me ziretz com'eu put demunerarh-voi. Acest anel—" O glißev'iens anel serpinesc d'esmeralta da sieu dit es en zischapezineva sür l'afust da sieu mha.

"Voastra Maxhestă tent quälse'cosa qí avaliadréu pü inaltmint," zireva Holmes.

"Solamint neceßetz à nominarh-en."

"¡Acest foteu!"

El Regeu l'antspecteva, amaçat.

"¡Irene sè foteu!" crideva. "Certanmint, schi en veletz."

"Ingrascheléu voastra Maxhestà. Sa non ja nìpil d'alter à façarh in l'afar. Téu el pönör à cherarh qe voastra Maxhestà tenadra 'n trei ben morgun." O apruneva, es, inversind sanc auservind la mha qì el Regeu tigñhova extendat à lo, o zespartevent cün me värts sieu cámeras.

Es c'esteva com'iens scandal grült preatzeneva àð affectarh el regipäts da Ces•chipläts, es com'els plaes mighors da S:r Sherlock Holmes estevent vintschats par ünä fru sè uit. O esteva àð espeniarh dal adretzità dals frúlor, mas non téu auscultat q'o faceva sa daschpeit. Es quand o parla d'Irene Adler, eda quand o satüra sieu foteu, c'e imrè cün la titlā ònoreascā da *la* fru.

